

Slovenski dom

Štev. 102

V Ljubljani, ponedeljek 6. maja 1940

Leto V

Govor ministra dr. Kreka na veličastnem kmečko-delavskem taboru v Soboti

Ni nobene nevarnosti za naš mir!

Toda Jugoslavija je enotna in bo varovala svoje meje pred vsakim napadom

Murska Sobotica, 5. maja.

Na današnjem veličastnem taboru kmečkega ljudstva iz severne Slovenije v Murski Soboti, je imel minister dr. Krek pomemben govor. V začetku govora je pozdravil zbrane tisoče in tisoče prekmurskega kmečkega ljudstva v imenu vlade in v imenu našega voditelja dr. Antona Korošca.

Minister je v začetku poudarjal, da mora vlada danes skrbeti, da ohrani našemu narodu mir na znotraj in na zunaj.

Nihče ni pričakoval pred dvajsetimi leti, da bo svet spet zajela vojna, ki je strašna za vse ljudstvo. Če pogledamo velesile, ki si v današnji vojni stoje nasproti, moramo ugotoviti, da je že danes že več kot pol sveta v vojni. Ena kakor druga vojskovoja se stranka se mora boriti za svoj obstanek. Ta boj je strašen, brezobziren in brez sočutja, ki nikomur ne prizanaša. Namesto človekoljubja imamo danes že drugo leto samo sovraštvo. Odkar se je zatekel cesar Abesinije k

Zvezi narodov, so začele padati države. Nekatere v štirindvajsetih urah, druge pa v dveh ali več tednih. Od takrat ni več sledu kulture, od takrat vlada top, puška in meč.

V takem času je težko voditi politiko, ki zahteva veliko modrosti in previdnosti. Ohraniti mir našemu narodu je želja tudi kmečkega ljudstva. Naša država je v osmih mesecih vojne ohranila nevtralnost. Ne dajte se begati z raznimi novicami in letaki, naj pridejo od kjerkoli.

Naj ne bo danes nihče v zmoti, kajti Jugoslavija bo varovala svoje meje pred vsakim napadom, ki bi prišel od kjerkoli. Teh osem mesecev smo mi porabili tudi za drugo delo. Mnogo smo žrtvovali za utrditev naših meja in za oborožitev naše ponosne in hrabre vojske. Zato smo danes lahko popolnoma mirni. Vsako presenečenje je danes pri nas nemogoče.

Naj se nihče ne vara! Poleg orožja je pri nas enoten duh in velika ljubezen med Srbi, Hrvati in Slovenci za skupno in močno Jugoslavijo. Danes in tudi v bližnji bodočnosti ni nobene nevarnosti za naš mir. Zato bomo mirni in se posvetimo z vsemi močmi našemu gospodarstvu.

Ko je omenil naše notranjepolitično stanje, je naglašal, da so naše notranje razmere od lani močno napredovale v smislu programa, ki je bil in bo naš politični evangelij. Ta program, ki so ga nekateri označevali za protidržaven in separatističen, je bil v lanskem hudem letu resnična bilka Jugoslavije. Ta program je samoupravna ureditelj države, ki se mora raztegniti tudi na Slovenijo in ostale kraje Jugoslavije. Ta program ne more škodovati Jugoslaviji, temveč lahko samo koristi. Z besedami: »Naj Bog da srečo Slovenski krajini, Sloveniji in mir Jugoslaviji!« je minister dr. Krek zaključil svoj govor.

Vesti 6. maja

Nemška uradna poročila pravijo, da so nemška letala pri Namsosu med vkrcavanjem Angležev in Francozov potopila 10 angleških bojnih in prevoznih ladij, med njimi neko 30.000 tonsko oklopno, 8000 tonsko križarico itd. Angleži pravijo, da jim o tem ni nič znanega in da je vkrcajanje zavezniške vojske poteklo brez izgub. Švedski listi pa še celo pišejo, da so Angleži in Francozi vkrcavali gladko in lepo, kakor da gre za manever. Italijanski tisk pa poveljuje uspehe, o katerih poročajo Nemci, skoraj bolj kakor Nemci sami.

Angleški poslanik na Švedskem je nenadno odpotoval v London.

Če bi bila nemška poročila o potopitvi velike angleške ladje pred Namsosom resnična, bi to pomenilo preobrat v modernem vojskovanju, ker bi se s tem izkazalo, da je letalo močnejše, kakor pa najsilnejša vojna ladja, pravijo ameriški listi.

Finska bo morala podvojiti svoj državni proračun, da bo poravnala stroške za obnovitev države po vojni in za ureditev bivališča tistim Fince, ki so morali pobegniti pred rdečimi osvoboditelji.

Nemška vlada je uvedla splošno vojaško obveznost v vseh pokrajinah, ki jih je zadnje čase pridobila.

Angleška politična javnost vedno odločneje zahteva spremembo sedanje vlade, iz katere bi moral iti predsednik Chamberlain, John Simon in Samuel Hoare, češ da so oni odgovorni za neodločno vodstvo vojne. Vojne posle naj bi prevzela ožja vojna vlada.

Pomočnik ameriškega zunanjega ministra Sumner Welles je včeraj sprejel jugoslovanskega poslanika Fotića in mu izjavil, da je dobila ameriška vlada iz Rima zagotovilo, da Italija ne bo spremenila svojega stališča v sedanji vojni. Enako zagotovilo je dobil tudi grški poslanik.

Norveški generalni konzul v Kairu je izročil egiptovski vladi spomenico, v kateri prosi, naj Egipt ne jemlje na znanje nobenega sporočila, ki bi ga v imenu Norveške poslali Nemci, ker je za norveško odgovorna še vedno njena zakonita vlada, ki se bo borila dalje.

Predsednik vlade pri dr. Korošcu

Niš, 5. maja. m. Za bivanja v Niški Banji je danes obiskal ministrski predsednik g. Dragiša Cvetkovič predsednika senata dr. Antona Korošca, s katerim je bil v daljšem razgovoru. Dr. Anton Korošec je bil opoldne na kosilu pri ministrskem predsedniku.

Zavezniško brodovje pripravljeno za akcijo na Sredozemlju

Navzlic vsemu napovedujejo še vedno sporazum med Italijo in zavezniki

Aleksandrija, 5. maja. o. Mogočno zavezniško vojni brodovje je zdaj zbrano v Aleksandriji in pripravljeno, da stopi takoj v akcijo, če bi Italija skušala izvesti kak nenaden korak na Sredozemskem morju.

V Aleksandrijo so prispela poročila, da so Italijani zadnje dni izkrcali na Dodekaneških otokih 53.000 vojakov in da so na poti nova ojačenja ter vojne ladje.

Egiptiska vlada je prvič v zgodovini Egipta odredila zateminitev vseh mest v državi, in sicer za dobo enega tedna.

Egiptovski vrhovni obrambni odbor ima zaradi italijanskih priprav na Dodekanez vsak dan seje. Vojni minister Mohamed Saleh je danes izjavil listom, da Egipt ne mara biti presenečen in se zaradi tega pripravlja na obrambo. Egiptiska obramba je do kraja izpolnjena in sposobna odbiti vsak napad.

Računajo, da je zdaj na Sredozemskem morju zbrano polovica angleškega in francoskega vojnega brodovja.

Solun, 5. maja. o. V Egejskem morju so včeraj in danes opazili angleške vojne ladje, ki ustav-

ljajo vse trgovalne ladje ter jih pregledujejo. Angleške ladje so videli tudi na nekaterih točkah grškega obrežja.

Carigrad, 5. maja. o. Po nepotrjenih vesteh »United Press« se tudi italijansko vojni brodovje zbira v vzhodnem delu Sredozemskega morja okoli Dodekaneških otokov. O gibanju turškega brodovja ni nič znanega.

Rim, 5. maja. o. Italijanska vlada je v živahnih posvetovanjih z vladami vseh držav, ki so neposredno prizadete pri sedanji vojni nevarnosti na Sredozemskem morju. Zdi se, da se bodo iz tega razvila daljša pogajanja med evropskimi velesilami. V italijanskih političnih krogih prevladuje mnenje, da bo najbrž prišlo do sporazuma med Italijo in zavezniki, in to zaradi pritiska Združenih držav, ki bi jih vstop Italije v vojno na strani Nemčije tudi potegnil v evropski spopad. Zaradi tega ni moči pričakovati, da bi se Italija kaj kmalu jasno opredelila, marveč bo skušala svoje sedanje stališče ohraniti še naprej.

London, 5. maja. Reuter: Jutranji »Sunday Times« piše o odnosih med Veliko Britanijo, Italijo in državami jugovzhodne Evrope. Clankar poudarja, da Velika Britanija in Italija razumeta svoje koristi in da morata v vsem spoštovati in ohraniti nedotakljivost držav jugovzhodne Evrope. Ker imata obe državi skupne koristi, bi morali podpreti vsa prizadevanja, ki imajo namen utrditi prijateljstvo in sporazume med državami jugovzhodne Evrope ter bi temu prijateljstvu dali najbolj trdno osnovo za ohranitev nevtralnosti teh držav.

Pozdravi kneginje Olge občnemu zboru jugoslov. Rdečega križa

Belgrad, 5. maja. V svečani dvorani doma RK je bil danes dopoldne 52. redni občni zbor ob prav veliki in častni udeležbi. Med drugimi so bili prisotni: odposlanec Nj. Vel. kralja Petra II. general Barjaktarović, minister za soc. politiko in ljudsko zdravje Budisavljevič, zastopniki raznih ministrstev in drugi. V imenu predsednice društva RK Nj. Vis. kneginje Olge je občni zbor vodil I. podpredsednik, univ. profesor dr. Ivan Gajda. Uvodoma je prečital pismo, ki ga je poslala predsednica RK kneginja Olga. Pismo se glasi:

»Zelo mi je žal, da sem zadržana, da bi se udeležila glavnega občnega zbora RK. Ko sem lansko jesen prevzela dolžnost predsednice RK, sem občutila resnično veselje, ko mi je bila dana možnost, da aktivno sodelujem v naši največji narodnodobrotorni ustanovi. Uresničena

mi je bila davna želja, da osebno sodelujem pri delu RK, ker sem vedno čutila spoštovanje in naklonjenost do plemenitih ciljev te velike človekoljubne ustanove. Naše društvo RK ima pa pred seboj zelo velike in težke naloge v teh resnih časih. Potrebno je, da si v polni meri prizadevamo, da se plemeniti cilji društva čim popolneje in pravilneje uresničijo. Z zaupanjem verujem, da bodo člani RK ob teh prilikah storili svojo dolžnost dostojno in častno, kakor so jo vršili njihovi predniki. Z iskrenim zaupanjem v uspeh njih dela pozdravljam vse zastopnike in sodelavce društva RK, zbrane iz vse države v svojem domu, kakor tudi vse navzoče prijatelje te velike naše narodne ustanove. Izvolite, g. I. podpredsednik, sprejeti zagotovilo mojega osebnega spoštovanja. Kneginja Olga.

Premeščanje zavezniške vojske na severu Norveške

Norveški oddelki se v srednjem delu še bore in se bodo skušali prebiti na sever

Pariz, 5. maja. Havas: Premeščanje angleških in francoskih ter drugih čet na Norveškem se nadaljuje brez pretrka. Tako izjavljajo v francoskih vojaških krogih. V teh krogih pravijo in poudarjajo, da so sedaj norveške čete v tesni zvezi s premiki zavezniških čet in zato zanikajo nemške vesti, da so Norvežani zaprosili za premirje.

Na srednjem Norveškem se je nekaj skupin Norvežanov vdalo, toda to so storile šele potem, ko so ostale osamljene in so se do konca upirale. To se je zgodilo z manjšimi norveškimi oddelki, ki se jim je posrečilo rešiti se iz Bergena in so se borili 15 dni v okolici tega mesta ter so pri tem vzdržali več hudih bojov s premočnimi nemškimi četami, ki so napredovale proti Vosu.

London, 5. maja. o. Angleško vojni ministerstvo sporoča, da z norveškega bojišča ni danes nobenih posebnih vestí.

Angleški bombniki so preteklo noč šestnajst napadli letališče v Solu.

Po nemških vesteh se je danes udala trdnjava Hegra, zahodno od Trondhjemja, v kateri je 15 norveških častnikov in 116 mož skoraj štiri tedne kljubovalo silovitim nemškim premočim ter napadom s kopnega in iz zraka.

Norveški zunanji minister in norveški vojni minister sta danes dopotovala v London na posvetovanje z angleško vlado.

Včeraj se je nemško letalstvo prvokrat pokazalo pri Narviku in je bombardiralo majhen kraj,

ki leži severno od tega mesta. Zdi se, da štejejo nemške čete pri Narviku vsega 3000 mož. Del Nemcev, okrog 1000, je razvrstjen okrog železniške proge, ki vodi na Švedsko, in stražijo predore, ki jih je okrog 15. Drugi dve skupini po tisoč mož pa so se vkopali vzdolž obale. Njihove postojanke so bile včeraj hudo bombardirane od zavezniških baterij, ki jih je podpirala tudi zavezniška mornarica.

London, 5. maja. o. Današnja poročila iz Norveške in Švedske govore o hudih bojih v okolici Narvika. Norveške in angleške čete, ki so še pri Narviku, z vso silo napadajo Nemce, ki so v zelo koščljivem položaju. Pri Rørosu pa se male norveške čete obupno upirajo nemškim četam. Nemške čete v skupinah napadajo norveške postojanke, kljub temu pa se norveške čete drže hrabro in prizadevajo sovražniku velike izgube. Švedski dopisniki iz Osla poročajo, da imajo Nemci ogromne izgube na Norveškem. Vse bolnišnice so prenapolnjene. Norveški in nemški zdravniki so prepreženi v službi. V množično vajo vsako noč mrtvece na pokopališča in jih pokopavajo v naglici. Tudi izven mesta pod šotiri imajo pripravljena zasila ležišča za ranjence, ki prihajajo z bojišča. Na Dansko dnevno prevažajo na stotine ranjencev in so tudi tu vse bolnišnice zasedene.

Papežev opomin Italiji

Rim, 5. maja. Reuter: Papež Pij XII. je imel danes radijski govor za italijanski narod. Med drugim je sveti oče rekel: Prišel je trenutek, ko morajo vsi Italijani moliti za mir, zlasti v teh časih, ki so polni zmed in nemira. Sveti oče je imel ta govor po slovenski službi božji ob kanonizaciji sv. Katarine Slovenske, varuhinje Italije. Ostali del govora svetega očeta je bil izključno posvečen današnjemu prazniku.

Aretacije holandskih Nemcev, nar. socialistov in komunistov

Amsterdam, 5. maja. o. Včerajšnji dan je imela amsterdamska policija mnogo opravka s hišnimi preiskavami. Največji del preiskav je izvedla pri Nemcih, narodnih socialistih in pri komunistih. Policija je izvedla preiskavo pri več tisoč Nemcih in tujih državljanih, in je aretirala več stotin ljudi. Vsi aretiranci so bili odpeljani na glavno policijo, kjer so jih temeljito zaslišali. Mnogo izmed njih je bilo izpuščenih, še večje število pa so odpeljali v koncentracijsko taborišče. Pri teh so dobili orožje in preprovan propagandni material, ki jih hudo obremenjuje in dokazuje, da so bili v službi neke tuje države.

Predsednik holandske vlade je imel po radiu govor, v katerem je utemeljeval ukrepe, ki jih je vlada izdala zaradi nevarnega delovanja tujcev in pa tudi holandskih državljanov. Bila je k temu prisiljena, ker je to delovanje ozrožalo holandsko nevtralnost.

Veličasten kmečko-delavski tabor v Prekmurju

V Murski Soboti je danes 15.000 prekmurskih kmetov in kmečkih delavcev manifestiralo za svoje pravice, za svojo zemljo in za državo

Murska Sobotica, 5. maja.

Prekmurje je danes praznovalo velik kmečki in delavski praznik v Murski Soboti, metropoli Prekmurja. Vsej v celotni in zelenju je prekmurska ravnina in goriska pokrajina pozdravila dobrodošle goste, ki so prihili iz vseh krajev Slovenije, da skupno s kmeti in delavci tostran Mure slave praznik, ki ga je organizirala Kmečka zveza z Zvezo sezonskih delavcev. Ze več dni trajajoče deževje tudi danes ni prineslo, kar pa prav nič ni oviralo vztrajnih zborovalcev. Kmet in delavec sta vajena dežja. Ze jutraj je rosil rahel dež, ki ves dan ni prenehal. Kljub temu se je zbrala velika množica ljudi iz okolice in Gorice.

Ko je pripeljal osebni vlak iz Hodoša, so se množice kar valile po cesti. V Soboti so jih pozdravile vihrajoče zastave. Šempetrski fantje so že navsezgodaj jutraj budili in klicali s fanfarami Sobočane.

Točno ob 9. se je pripeljal gradbeni minister dr. Krek in drugi odličniki, ki so takoj odšli v cerkev, kjer je daroval sv. mašo zastopnik mariborskega škofa g. kanonik dr. Osterca iz Maribora. Po maši se je razvil veličasten sprevod od cerkve po Aleksandrovi cesti mimo častne tribune, kjer so bili zbrani vsi odličniki z ministrom dr. Krekom na čelu. Z Aleksandrovo ceste je sprevod krenil na stadion SK Mure. Na čelu sprevoda je jahal na belcu prekmurski kmet z držav-

no zastavo. Za njim je jahal še lepo število konjenikov, za konjeniki so korakale pešne narodne noše v velikem številu. Narodnim nošam so sledili fanfaristi, njim pa člani domače Kmečke zveze, potem odborniki Kmečke zveze s senatorjem Brodarjem na čelu. Sledila je godba in Zveza poljedelskih delavcev z zastavo in napisi vseh podružnic, včlanjenih v Zvezi poljedelskih delavcev. Sledile so močne skupine krajevnih kmečkih zvez iz raznih krajev Prekmurja, Prlekije, Slovenskih gor, Pohorja, Savinjske doline pa tja doli do Dolenjske. Celo gorenjske kmečke zveze so bile močno zastopane. Opazili smo kmete iz Kamniškega in kranjskega okraja. Za njimi so se razporedili številni zborovalci. Mimohod gostih vrst je trajal nad pol ure. Na obeh straneh ceste, kjer se je premikal sprevod, je stal gošč spalir prijateljev kmetov in delavcev. Zborovalci so v sprevodu klicali naši domovini Jugoslaviji, kralju Petru II., knezu namestniku Pavlu, dr. Korošcu, ministru dr. Kreku, Sloveniji in Prekmurju.

Po končanem sprevodu se je začelo zborovanje na stadionu SK Mure, ki je bil napolnjen do zadnjega prostora. Sodiijo, da je bila na njem vsaj 15.000 ljudi. Zborovanje je začel predsednik Kmečke zveze senator Brodar, ki je pozdravil vse tovariše in tovariše in se jim zahvalil za tako obilno udeležbo. Nato je pozdravil zastopnika vlade ministra dr. Kreka, zastopnika bana okrajnega

načelnika dr. Bratino, zastopnika mariborskega škofa kanonika dr. Osterca, poveljnika mesta poročnika Reliča, poveljnika obmejnih čet kapitana Božoviča, poveljnika orožniških čet kapitana Milosavljeviča, soboškega župana in zastopnika županske zveze Hartnerja, predsednika apelacijskega sodišča dr. Vladimira Golio, člana banskega sveta Klekla, šefa socialnega odseka banske uprave dr. Karlina šefa Borze dela Vončina, ministra n. r. Svoja, senatorja dr. Schaubaeha in Mihelčiča, predsednika Kmetijske zbornice Steblovnika, zastopnika Strokovne zveze viničarjev, zastopnika Zveze združenih delavcev Caterja in zastopnika absolutentov kmetijskih šol. Pozdravne brzojave so poslali dr. Korošec, dr. Kulovec, dr. Slavič, rektor ljubljanskega vseučilišča, načelnik kmetijskega oddelka banske uprave inž. Podgornik, načelnik oddelka za socialno politiko Kosi in p. Kazimir Zakrajšek. Med ostalimi odličniki smo opazili domačega župnika Vojkoviča, okrajnega načelnika iz Grada (Dol. Lendave), dr. Voršiča iz Ljubljane, zastopnika SK Mure, šefa kmetijskega odseka inž. Murija in gimnazijskega ravnatelja inž. Zobeča, predstojnika okr. sodišča, državnega pravdnika na okrožnem sodišču dr. Juharta, ravnatelja Kmetijske šole v Rakičanih inž. Mikuža in druge zastopnike javnih oblasti in zasebnih zavodov.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Blagoslovitev razširjenega Šlajmerjevega doma najmodernejšega sanatorija v Sloveniji

Ljubljana, 5. maja.

Danes ob 11 dopoldne so se zbrali v lični veži Šlajmerjevega doma skoraj vsi delegati TBPD, ki so ta dan prihajali na občni zbor v Ljubljano, ter številni odličniki, ki so hoteli prisostvovati blagoslovljivi najbolj modernemu sanatoriju, ki so ga v Sloveniji postavili zasebni nameščenci. Nekako sredi avle je bil v prijaznem kotičku postavljen oltar, okrog katerega so se zbrali številni gostje. Bana je zastopal načelnik socialnega oddelka banske uprave g. Kosi, ljubljanskega župana in zdravniško zbornico dr. Mersol, divizijskega poveljnika podpolkovnik Rankovič, ljubljanskega škofa generalni vikar in stolni prost g. Nadrah, akademijo znanosti in umetnosti dr. Hadži, rektorja univerze dr. Kanský, zagrebskega Merkurja dr. Samardžija in SUZOR dr. Mrvoš, Pokojniški zavod dr. Milavec, OUZD predsednik Sodja in Delavsko zbornico predsednik Kozamernik. Veliko je bilo številnih zdravnikov, ki so prihajali na to slovesnost, med njimi upravitnik umobolnice dr. Gerlovič ter številni šefi oddelkov ljubljanskih bolnišnic. V lepem številu so prihajali tudi zastopniki raznih trgovskih organizacij, navzoči pa so bili tudi stavbeniki, dobavitelji in obrtniki, osebje in bolniki sanatorija.

Najprej je spregovoril predsednik TBPD dr. Gombač, ki je najprej pozdravil odlične goste, za tem pa opisal razvoj Šlajmerjevega doma in izrekel zahvalo Pokojniškemu zavodu, ki je dal na razpolago potrebna gnojna sredstva za dela. Prav tako se je zahvalil za podporo, ki jo je društvu izkazala mestna občina Ljubljana. Zahvalil se je tudi projektantom inž. Serajniku in inž. Omahnu ter stavbeniku Emilu Tomažiču, ter vsem drugim odličnim obrtnikom, ki so s svojim delom pomagali dokončati sodobno stavbo. Posebno zahvalo je izrekel predsednik zdravniškim sanatorija, društvu odboru za strokovne nasvete, ki so pripomogli, da je sedanji Šlajmerjev dom najbolj sodobna zdravstvena ustanova v Sloveniji. Zatem je še priporočil usmiljenim sestram, ki so doslej tako požrtvovalno skrbele za bolnike v dosedanjem domu, naj tudi še vnaprej posvečajo svojo ljubezen negi bolnikov. Potem je izročil Šlajmerjev dom njegovemu namenu in naprosil šefa zdravniškega dr. Kramarčiča, naj vodi ustanovo v dobro vsega zavarovanega članstva. Z željo naj razširjeni Šlajmerjev dom spremlja božji blagoslov, tako da bodo vsi, ki se bodo zatekli vanj, dobili zaželeno zdravje, je naprosil še generalnega stolnega vikarja Nadraha, naj opravi blagoslovitveni obred.

V globoko zasnovanem govoru je nato generalni stolni vikar Nadrah podčrtal, da je bilo krščanstvo prvo, ki je uveljavilo samaritansko udejstvovanje, saj je bil Kristus sam prvi Samaritan. Po njegovem nauku so delali tisti, ki so se v preteklih stoletjih žrtvovali ob epidemijah za zdravje svojega bližnjega. Tega nauka se drže še danes redovi, ki so svoje člane napotili postrežbi bolnikov; prav redovnice, ki so vse svoje življenje posvetile tej višji nalogi, zmorejso vsa potrebno potrpežljivost, ki jo potrebuje betežen človek. Pred osmimi leti je bila ta karitativna stavba prvič blagoslovljena, sedaj je bila razširjena z medsebojno pomočjo. Kot predstavnik Cerkve moram podčrtati dve dejstvi: Prvič delujejo v domu sestre usmiljenke, kar dokazuje, da je hotela uprava pokazati, da naj živi ustanova v krščanskem duhu.

Letni obračun bolniške blagajne slovenskih zasebnih nameščencev

Ljubljana, 5. maja.

V magistratni sejni dvorani so se davi ob 9 zbrali delegati Trgovskega bolniškega in poslovnega društva na redni letni občni zbor. Navzoči so bili skoraj vsi delegati. Predsednik društva g. Erle Gombač je začel občni zbor in po uvodnih formalnostih podal izčrpan poročilo o delovanju društva v preteklem letu.

Zakonitoga zavarovanja pri Bolniški blagajni je bilo deležnih v preteklem letu 10.469 članov, od teh pa je bilo vpisanih v vsjem zavarovanju 5789, torej več kot polovica vseh članov. Od članov višjega zavarovanja pade na Ljubljano 2850 članov, na Maribor 707, na Jesenice 303, na Celje 303 in na Kranj 233 članov. Ostali pa se porazdelijo na druge kraje v Sloveniji. Prispevki, ki so bili z začetkom preteklega leta zvišani od 30 na 35 dinarjev mesečno, so vrgli v preteklem poslovnem letu 2.518.000 din. Med bolniškimi dajatvami in podporami, ki jih plačuje društvo, zavzemajo prvo mesto izdatki za zdravljenje in oskrbo članov in njih svojcev v Šlajmerjevem domu. Tako se je v pretekli poslovni dobi zdravilo v Šlajmerjevem domu skupno 939 članov in svojcev, ki so prebili v domu skupno 7966 oskrbnih dni. Stroški za njih oskrbovanje so znašali 557 din. Za oskrbo in zdravljenje v javnih bolnišnicah in klinikah je društvo plačalo 346 tisoč dinarjev, in to za 733 članov in svojcev z 9000 oskrbnimi dnevi. V celoti je torej društvo nosilo stroške za zdravljenje 1474 članov in pa svojcev s 16.970 oskrbnimi dnevi v preteklem letu ter je zato plačalo nad 900.000 din.

Na raznih podpora je društvo izplačalo 120.000 din, na posmrtninah pa 48.000 din. Šlajmerjev dom je bil v minuli poslovni dobi zelo dobro zaseden, saj je imel povprečno nad 25 bolnikov na dan. Zasebnikov pa se je zdravilo tudi 102.

Pred razširitvijo doma so vršili zdravniško službo v sanatoriju šefi zdravnikov dr. Kramarčič, dr. Cebolin kot hišni zdravnik, dr. Švajger za očne, nosne in vratne bolezni, dr. Finkova za ginekološke primere, dr. Merčun za notranje bolezni, z razširitvijo pa sta bila nastavljena še dva hišna zdravnika dr. Mermolja in dr. Malter religiozolog dr. Cirman. Za nego bolnikov je pred razširitvijo skrbelo 19 usmiljenk iz družbe sv. Vincencija Pavelskega, sedaj pa jih deluje že 30. Razširitev doma je bila srečno izpeljana in je bil z njo ustvarjen nujno potrebni porodniški oddelki. Da je bilo mogoče izpeljati graditev tako hitro, gre glavna zasluga Pokojniškemu zavodu, ki je dovolil posojilo 7 milijonov dinarjev, s čemer je bilo mogoče razširiti sanatorij tako, da bo imel v celoti kar okrog 100 postelj.

Uprava je posvetila veliko pozornost tudi vprašanju ureditve svojega sanatorija v Mariboru in je zlasti prišel v poštev predlog, naj društvo kupi sanatorij primarija dr. Černača z 10 posteljami. S preureditvijo bi se dal ta sanatorij povečati tako, da bi zadoščal potrebam mariborskih članov. Društvo je tudi že zaprosilo za posojilo pri Pokojniškem zavodu, ven-

Druge pa je razveseljivo dejstvo, da je imel duhovnik vedno dostop v sanatorij, v katerem niso skrbeli le za telesno, temveč tudi za duševno zdravje bolnikov. To najlepše dokazuje tudi kapela, ki bo v kratkem dozidana. Z vsem tem pa je bilo prav gotovo ustrezno duhu dr. Šlajmarja, čigar ime ustanova nosi in o katerem je znano, da je pred vsako težjo operacijo stopil v kapelo in poprosil za božjo pomoč pri svojem odgovornem delu. Prav v ta namen bo sedaj blagoslovljena nova stavba in Bog naj vodi zdravnike in bolnike v njihov telesni in duševni iblagor.

Požrtvovalno delo Kolodvorskega misijona

Ljubljana, 5. maja.

Lepo, važno in polno človeške dobrote je delo, ki ga vrši Kolodvorski misijon iz dneva v dan in deli pomoč vsem, ki se zatečejo k njemu, potrebni dobrega nasveta ali pa dejanske pomoči. Ljudje, ki prihajajo in odhajajo iz mestnega vrveža, ki iščejo službo ali pa so naselili brezvestnim ljudem, ki so se hoteli z njimi okoristiti: vsi ti se z zapužanjem in uspehom obračajo na ljubljansko kolodvoru z rumenim trakom čez rokav in s skrbnimi očmi išče ljudi, ki so v revni ali pa ki se ne vedo kam obrniti.

Danes dopoldne je bil v Beli dvorani Uniona občni zbor Kolodvorskega misijona, katerega so se med drugimi udeležili zastopnik bana inšpektor Sedlar, zastopnik ljubljanskega župana dr. Ko-

po opravljenem blagoslovitvenem obredu so čestitali TBPD v imenu TOI predsednik Jelacín, v imenu ljubljanskega župana in zdravniške zbornice pa dr. Mersol. Šef zdravnik dr. Kramarčič se je navzočim zahvalil in poudaril, da se je v osmih letih zateklo v sanatorij 6127 bolnikov, od katerih je umrlo 88. V tem času je bilo v sanatoriju opravljenih skoraj 5600 operacij, čeprav je imel zavod le 30 postelj.

S tem je bila prisrčna slovesnost končana. Gostje pa so si še ogledali sodobno urejeni sanatorij in njegove naprave.

dre, gospa banova dr. Natlačenova in drugi. Predsednica KM gospa dr. Golijeva je vse navzoče prisrčno pozdravila in poudarila pomen te človekoljubne organizacije, nato pa je go. Golobova poročala za odsek za zavetišče in posredovalnico. V zavetišču je letos prenočilo 895 prenočevalk, med katerimi je bilo 20 mater z 31 otroki. Po narodnosti so bile: štiri Hrvatice, ena Madžarka, ena Rumunka, ena Turkinja in dve Nemki. Po poklicu je bilo največ služkinj, potem so pa bile še učiteljice, uradnice, dijakinje, redovnice, zasebnice, kmečke delavke, obrtnice in trgovke. Najmlajša prenočevalka je bila stara devet dni, najstarejša pa 85 let. Plačanih nočnin je bilo 2167, neplačanih 780. Po posredovanju KM je dobilo službo 110 deklet. Nešteto krat pridejo v zavetišče dekleta z dežele, nepoučene in neizkušene, brez vseh sredstev, misleč, da bodo takoj dobile službo. Tem je treba

dati poleg brezplačnega stanovanja tudi brezplačno hrano, dokler ne dobe službe.

Dejanja govore

Zanimivo je, da se ne obračajo po pomoč h KM samo ženske, ampak tudi moški. Vse tiste zadeve, ki se ne dajo z enim pogledom razbrati iz voznega reda in v naglici dometi, je treba hitrih in točnih pojasnil. Takih pojasnil je bilo 6185. Nasvetov služkinjam za službo takoj na kolodvoru je bilo 148. Neštevilni so drugi primeri najrazličnejše pomoči kot: spremstvo do tramvaja, opis potov, spremstvo v mesto, pričakanje pri javljenih potnic, med katerimi je bil najavljen enkrat tudi devetletni deček iz Pariza, ki se je pripeljal kar sam, pomoč materam z dojenčki, pouki služkinjam glede nevarnosti na službo, nasveti za uveljavljanje pravic in vršitev poselskega reda, pomoč bolnikom pri prihodu vlaka, nasveti tujcem za ceno prenočišče, tolažiti je treba včasih tudi take, ki pridejo na kolodvor čakati, pa se zgreše, in take, ki zamudijo vlak. Z eno besedo, treba je pomagati povsod, kjer je potreba in tega je vedno dovolj, kajti neštevilni so tisti, ki prihajajo in odhajajo. Največ dela pa je z bolniki, ki prihajajo s spremstvom ali brez njega. Klicati je treba reševalce ali taksije. Očividci, ki so priče tega dela, večkrat kaj radi sami pomagajo in pohvalijo to dobrodelno ustanovo, ki vsakemu brez izjeme pomaga. Večkrat se je zgodilo, da je ta ali oni, ki je videl težko bolnega in siromašnega bolnika, naročil kolodvorski pomočnici, naj najame avto, ki ga je potem sam plačal, ali pa je plačal tramvajsko karto.

Sledila so še poročila ostalih odborov in odbor je izrekel zahvalo vsem, ki so z uvidevnostjo in razumevanjem prišli k ustanovi na pomoč. Nato je bil lepo uspeh občni zbor zaključen in odbor je šel v prihodnje leto na delo z novim navdušenjem in z najlepšim geslom: Ljubi svojega bližnjega in pomagaj mu!

Prisrčen sprejem mladih hrvaških pevcev

Ljubljana, 5. maja.

Za deški pevski in tamburaški zbor iz Amruševa so posvetili že danes naši vzgojitelji in ljubitelji mladine vso pozornost. Pod vodstvom voditeljev zavoda so mladi pevci v starosti nad 14 let, po številu okoli sto, danes prispehi z zagrebskim potniškim vlakom ob 13.30 v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru so jih pozdravili zastopniki tukajšnjega hrvaškega društva »Napredak« s predsednikom g. Harazimom na čelu. Uprava ljubljanske cestne železnice je dala mladim pevcem na razpolago tramvajске vozeve, s katerimi so se odpeljali v St. Vid, kjer so ob štirih priredili v veliki dvorani Prosvetnega doma svoj prvi koncert v Sloveniji. Koncert je vodil dirigent g. Pavel Stefanac. V St. Vidu so pevski zbor pozdravili Sentičani prav iskreno, posebno učiteljski zbor ljudske in meštanske šole, med drugimi upravitelj g. Hladnik. Koncert je izredno lepo uspel. Udeležba je bila prav zadovoljiva. Koncerta so se med drugimi udeležili šentiviški dekan g. Valentin Zabret, župan g. Karel Brjavac in predsednik krajevne organizacije JRJ g. Anton Briski. Po koncertu je šentiviška občina priredila vsem članom pevskega zbora »Amruševa« malo okrepčilo, ob kateri prišli so bil izmenjane kratke zdravice. Jutri, v ponedeljek nastopijo mladi hrvaški pevci in tamburaši tudi v Ljubljani.

Ljubljanski dogodki čez nedeljo

Ni tombole brez nervoznosti

Je že tako. Ni vseeno, če zadeneš avto sam, ali pa tvoj bližnji. Tradicionalna tombola ljubljanskih poštarjev je tudi večeraj privabila na Kongresni trg kanešnih 10.000 igralcev in vsak je upal, da bo sreča pokosila nanj. Precej se je spogledovalo in mnogo je bilo takih, ki jim je manjkala samo ena številka. Pa je ženskega spola in muhata sreča. V začetku je šlo hitro, ko pa so prišli dobitki in bilo je treba čakati, da so jih pobrali. Številka 20, je zakričal na odru. Skoda, je zagodnjel mlad fant. Na naši hiši je ta številka, na tablici je pa ni. In šlo je naprej, padale so opazke in dvopti, vse pa se je pripravljalo na zadnji boj. Petorki je bilo konec in sedaj je začelo zares. Vse je napeto pričakovalo, kdaj se bo kdo oglasil s tombolo, v srcu pa je še upal, da bo morda le sam tako srečen. Tombolaaaa! se je nekdo oglasil in na oder se je prirnil mlad fant. Senzacija je bilo konec in napetost je popustila. Avto je šel na Ježico. Odpeljal ga je mehanik pri Batelju Gril Stane. Kar srce mu je zastalo, ker pa je mož po poklicu mehanik, ga je takoj zopet »zagledal«. Ostalo je pa še dosti drugega, toda mnogi niso imeli sreče in ni bilo prav nobenega upanja. Kmalu se je tu pa tam pokazala v zraku bela granata, ki jo je bil zagnal obupan vojak. Ko pa je bilo konec, so začeli leteti po zraku kartoni. Za drugič naj si zapomnijo vsi taki bojeviti, da je to nevarno, ker človek je pri tem lahko pošteno izkupi. Kaj, če prileti tak trd karton komu v oko? Na nobeni tomboli ga ne bo večadel. Takim bi človek privoščil, da bi svojo bojevito ohladili na policiji. Organizacija je bila odlična kakor vedno in so se naši poštarji zopet postavili. Tudi dobitki so bili lepi. Šalinski stroj je dobila dijakinja Perme Helena, nevestino opravo je odpeljal v Litijo šoferski pripravnik Trampuž Slavko, z drvmi bo kuril Strekelj Edvard, s kolesi pa se bodo vozili drugi srečenci. Tako je sreča lepo in pravično razdelila darove in ni zadel nobeden, ki ima že preveč.

Tujskoprometni tečaj v Slatini Radencih

Danes se je začel v Slatini Radencih enodnevni tečaj za pospeševanje turizma in gostinstva. Tečaj je priredila banska uprava v sodelovanju s Tujskoprometno zvezo »Putnik« v Mariboru, krajevne priprave za tečaj pa je prevzelo ravnanstvo zdravilišča skupno z občinskimi rezijskim odborom v Slatini Radencih. Program tečaja, ki je bil za udeležence brezplačen, je obsegal predavanja o turizmu in gostinstvu, o polepsanju zunanjega lica gostišča, bivališča in turističnih krajev, o delu in pomenu turističnih organizacij in potniških pisarn, o gostinskem kletarstvu, kakor tudi praktični in teoretični nauk o serviranju. Med predavanji so predavali tudi kulturne filme. Predavanja so bila dopoldne in popoldne. Namen tečaja je bil, da se najširši sloji prebivalstva seznanijo s pomenom in potrebami našega tujkega prometa ter da se poučijo o možnostih in merah pospeševanja in razmaha tujkega prometa, ki je turističnim krajem prinesel že neopredelne koristi.

Društvo odvetniških in notarskih pripravnikov v Mariboru

Maribor, 5. maja.

V restavraciji Novi svet je bil danes ustanovni občni zbor društva odvetniških in notarskih pripravnikov. Poročilo o pripravah za to društvo je podal g. M. Brečko. Pri ločitvah je bil izvoljen odbor s predsednikom L. Pericem. V odboru so tudi: Venturini Fran, Klemenčič Tone, Fran Boštjančič, Janez Nemec, Jože Brunšek, Marjan Fink in dr. Ciril Jurca. Sprejeta je bila tudi resolucija, v kateri se med drugim zahteva minimalna plača 1500 din za samce, za poročene pa draginjsko doklado za ženo.

Z vilami je prebodel svojega očeta in brata Marko Ognjevič iz okolice Petrinje. Marko je bil v hišo pripeljal svoje dekle, s katerim se je nameraval oženiti. Očetu in bratu pa ni bilo dekle všeč in sta jo Marku branila. Razburjen je Marko pograbil vilo in z njim najprej zabodel brata v hrbet, nato pa še v vrat. Ko pa je oče skušal pomagati ranjenemu sinu, pa je Marko še vanj zabodel vilo in mu preluknjal trebuh. Oba ranjena sta bila prepeljana v bolnišnico, kjer pa so izgubili vsako upanje, da bi ju ohranili pri življenju.

Praznik naših gasilcev

Na današnje nedeljo 5. maja so naši ljubljanski prostovoljni gasilci praznovali na svoj tradicionalni način svojega patrona sv. Florijana. Lepo vreme brez dežja, ko je drugače močno deževalo po mnogih krajih v državi, tako v Belgradu, je omogočilo, da je bila dopoldanska slovesnost prav lepa in je dobro uspela v strogi discipliniranosti vseh gasilcev. Dopoldne so se društva ljubljanske župe zbrala pred Mestnim domom na Krekovem trgu. Poveljeval je načelnik g. Pristovšek. Gasilci so odkorakali v dolgem sprevodu z godbo železniškega društva »Sloga« na čelu po glavnih ulicah mesta do cerkve sv. Florijana v šentjakobskem okraju, kjer je gasilski kurat opravil sveto mašo. Posebno pozornost je vzbujal gasilski naraščaj barjanskega gasilskega prostovoljnega gasilskega društva. Razhod je prav lepo uspela. Po maši je bil razhod društva.

Brez nesreč seveda ni šlo

Kakor vsako nedeljo, so tudi danes sprejeli v bolnišnico nekaj ponesrečencev. Nesreča ne spoštuje nobenega dne, niti praznika in nedelje ne. Je že tako, saj ne pozna počitka.

V bolnišnico je bil sprejet delavec iz Sneberij Vlah Ivan, ki je padel ter si zlomil desno roko. Dalje Katra Malovrh, hči posestnika iz Setnika pri Polhovem gradu; padla je in si zlomila desno nogo.

Delavka iz Ljubljane, Marija Traven, je padla po stopnicah ter si zlomila levo roko.

Solnica Alojzija, železničarja iz Savelja, je sopara lokomotive precej hudo oparila po stegnu.

Delavca brez stalnega bivališča, Ivana Hribarja, je v šiški neki mesar z nožem oklal po desni roki.

Mlinarja Zdravka, sina čevljarskega pomočnika iz Račevega pri Zireh, je povozil neki motociklist ter mu prizadejal precej hude poškodbe po životu.

Občni zbor mariborskih Maistrovih borcev

Maribor, 5. maja.

V Narodnem domu je bil danes dopoldne občni zbor Zveze Maistrovih borcev v Mariboru. Zbor je vodil predsednik Guštin, ki je pozdravil zastopnike civilnih in vojaških oblasti. V svojem poročilu je podal obširen pregled delovanja Zveze v preteklem poslovnem letu. Tajniško poročilo je podal g. Cvirn, blagajniško pa začasni tajnik g. Štuka. Veza steje sedaj 2400 članov in ima 36.239 din premoženja. Zveza je na praznik Vseh svetih počastila spomin svojih umrlih članov in priredila na pokopališču na Pohorju spominsko slovesnost na tem pokopališču pokopanih članov. Trenutna se Zveza bavi z vprašanjem združitve Zveze Maistrovih borcev z Legijo koroških borcev. V to svrhu je bil izvoljen ožji odbor Zveze, ki bo z Legijo koroških borcev skušal najti način za združitve. V tem odboru so Guštin, Malenšek in Kramberger. Dosedanja članarina se bo zvišala na 12 din letno, plačanja članarine pa se oprostijo oni člani, ki so brez sredstev. Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen z malimi spremembami dosednji odbor.

Od tu in tam

Gospodarska sloga na Hrvaškem skuša sedaj pritegniti pod svoje okrilje vse gospodarske in združne organizacije na ozemlju hrvaške banovine. Mnogo takih organizacij se je že naslonilo na zagrebško centralo, ki skuša vse združništvo povezati v trden sistem in tako ojačiti celotno združništvo. Sedaj je Gospodarska sloga nanovo pozvala ribiške organizacije v Primorju. Skušali bodo urediti tako, da bodo zadruge začele tudi same predelovati ribe. Za nabavo tehničnih pripomočkov bodo skušali dobiti ob banske oblasti primerne podpore. Prav tako bodo delali na to, da bi se vse ribiške ladje opremile z motorji. Končno si bodo uredili tudi lasten dovoz na tržišča, zlasti v mestih.

Na Skadarskem jezero so se utopili oni dan trije bratje Lekići. Vzeli so čoln in se hoteli prepeljati čez jezero. Sprva je bilo vreme ugodno, ko pa so bili še daleč od brega, je začel pihati močan veter, ki je vzvalovil jezersko gladino. Valovi so se s čolnom igračkali in ga nazadnje prevrnili. Lekići so sicer znali plavati, toda do brega je bilo predač in tako so vsi trije obnemogli izginili pod vodo.

JNS je sklenila, da se občinskih volitev na Hrvaškem ne bo udeležila. Ko so imeli generali JNS v Splitu svoj sestanek, so ugotovili, da se razmere na Hrvaškem ne urejajo pravilno, zlasti pa niso zadovoljni, ker se še ni uvedla popolna demokracija. Najbolj jih boli javno glasovanje pri občinskih volitvah, enako pa tudi neke vrste totalitarnost, ki jo menda uvaja hrvaško politično vodstvo. V resnici pa so JNS-ari naredili sklep o abstinenici zaradi tega, da bi prikrili svoj strah pred porazem, kar namreč na volitvah ne bi ničesar dobili. Ker se pa volitev ne bodo udeležili, bodo pa še vedno lahko govorili, da imajo ogromno prištev. Še bolj zanimivo označbo za JNS generale, ki so na svojem zborovanju na dolgo in široko govorili o demokraciji, pa je podal glavni tajnik HSS dr. Krnjevič, ki je rekel, da se generalom brez vojske in obrabljenim kanonom ne izplača odgovarjati, ker nič ne pomenijo.

Šadna letina, ki se za letošnja obeta, nazadnje je ne bo tako slaba, kakor so strokovnjaki napovedovali. Pred mesecem so rekli, da je huda zima uničila mnogo drevja. Sedaj, ko je začelo sadno drevje cveteti, pa so mogli natančno ugotoviti kvarne posledice hude zime. Pri jablanah in hruškah je škoda le malo, nekaj več pa je pri plameničnem sadju, zlasti pri češnjah in breskvah. Pri slivah se ni treba bati za preslabo letino, čeprav ne smemo pozabiti na možnost, da utegne kakšno novo slabo vreme ali pa suša kvarno vplivati na letino.

Okrog 500 vagonov hrane je bilo poslanih v zetsko banovino od strani ravnateljstva za prehrano. Toda v Crni gori s temi količinami niso zadovoljni, saj so na zasedanju kmetijske zbornice zahtevali, da se zetska banovina bolj oskrbi s hrano in da se uredi takoj večje število skladišč, v katerih bodo nakopičili potrebno hrano. Prav tako so nezadovoljni s 15 milijoni dinarjev, kolikor jih je bilo od države namenjenih za javna dela v zetski banovini. Obenem so rekli, da je uredba o skupni trošarini na žganje in vino ploskala razmere na trgu in da jo je zato treba ukiniti, ker škoduje pridelovalcem.

Sladkorne tovarne so se že začele poganjati za tem, da bi smele povišati cene sladkorja za 1 dinar pri kilogramu. Nedavno je bilo odrejeno, da bodo sladkorne tovarne morale sadijem sladkorne repe plačevati višje odkupne cene za peso, ker bi sicer ljudje ne imeli veselja saditi sladkorne pese. V javnosti se je takoj pojavilo mnenje, da se bo podražil sladkor. Sladkorna centrala v Beogradu je objavila, da podražitev ne bo. Čim pa so se sedaj oglašili tovarnarji, pa nastaja nevarnost, da bo do podražitve vendarle prišlo. Finančno ministrstvo, ki o tem odloča, svojega sklepa še ni objavilo, vendar se zdi, da zaenkrat zahtevi tovarnarjev ne bo ugodilo, ker ga ni nobenega povišanja za podražitev. Ministrstvo je mnenja, da velja podražitev sladkorne pese za prihodnjo kampanjo in zato tovarnarji ne smejo podražiti sladkorja, katerega imajo še na zalogi.

Zaradi posestva je brat ubil brata v vasi Rudniku pri Kuršumliji. Milovan in Milosav Janković sta si pred dvema letoma razdelila po očetu podedovano posestvo. Toda že od tistega dne izvira med njima nasprotje, ker je vsako od njiju trdil, da je bil pri delitvi oškodovan. Prepripi so bili na dnevem redu. Na spomlad pa je Milosav prodal del posestva svojemu bratu, ki ga je tudi plačal. Ko pa je Milovan hotel polje obdelati, je priletel Milosav s puško in ga odgnal. Da bi sovražstvo še bolj povečal, je Milosav iz škodoželjnosti bratu ustrelil svinjo. Naslednjega dne pa je priletel pred hišo in hotel poklati še bratove otroke. Ko sta priletela otroka braniti Milovan in njegova sestra, je Milosav začel streljati in ubil brata ter njegovo ženo, ki bi morala že čez nekaj dni poroditi.

Razbojniška tolpa strahuje kmete okrog Petrinje na Hrvaškem. Ze pozimi se je ponovno zgodilo, da so bili napadani kmetje, ki so se vračali s sejmov. Razbojniki so bili ponavadi maskirani in so kmetom pobirali le denar in obleko. Zadnje dni pa so se napadi začeli spet ponavljati in je bilo pet kmetov oropanih. Doslej roparji še niso nikogar umorili, toda ljudje se boje, da ne bi dosegli uspehi roparje preveč opogumili in bi nazadnje vsa petrinjska okolica ne bila več varna. Oblastem se še ni posrečilo, da bi prišli roparjem na sled.

Dolgi spori med pomorščaki in lastniki ladij v Dalmaciji so se končali po dolgih pogajanjih z zmago pomorščakov. Mornarji so bili zahtevali, da jim lastniki ladij vrh določil kolektivne pogodbe dodajo še posebno draginsko doklado in sicer za vsakega po 200 dinarjev mesečno. Lastniki so zahtevali odklonili in nazadnje ponujali po 150 dinarjev. Več pravnih poskusov se je ponesrečilo. Morala je posredovati banska oblast in končno so lastniki ladij pristali na zahteve uslužbenecov. Poslej bo dobival vsak mornar po 200 dinarjev draginske doklade, obenem pa so se zaključila tudi pogajanja s častniki, ki bodo dobivali mesečno po 300 dinarjev doklade.

Hrvatski obrtniki so se na svojem zborovanju v Zagrebu izrekli za popolno decentralizacijo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Obenem so poudarili zahtevo, da je treba izvesti volitve v nove samostojne nosilce socialnega zavarovanja in sklenili, da se bo denar iz takih zavodov nalagal plodno le v domačem podjetju. Poleg drugih želja so izrazili tudi to, da bi morala banska oblast prepovedati ustanavljanje podružnic velikih industrijskih in veletrgovskih tvrdk v malih krajih, najprej pa bi bilo treba prepovedati delovanje in novo ustanavljanje vseh velikih trgovskih hiš ali tako imenovanih veleblagovnic, ki obrtnikom najbolj škodujejo.

Minister dr. M. Krek poroča v Mariboru o našem političnem položaju V zunanji politiki stroga nevtralnost, v notranji pa izvedba sporazuma

Maribor, dne 5. maja.

Z večeršnjim popoldanskim brizgalom se je v Mariboru na občni zbor naše krajevne politične organizacije pripeljal gradbeni minister dr. Miha Krek v spremstvu bivšega ministra Franca Snoja in drugih. Na postaji so ga ministri pričakovali mestni župan dr. Juvan, oba okrajna glavarja, predstojnik mestne policije Kos, predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec, podžupan Zebot, senator dr. Schaubach, ravnatelj Franc Hrastelj in zastopniki tiska.

Cepprav je bil vstop v dvorano dovoljen le proti vabilu, je bila vsa dvorana Združenja gospodarske banke že pred osmo uro do zadnjega kotička polna starih, preizkušenih strankinih pristavev, silno veliko pa je bilo tudi mariborskega mladega rodu.

Takoj po ministrovem prihodu je predsednik mestne organizacije začel občni zbor s pozdravom g. ministru, mariborskim odličnikom in zastopnikom okoliških organizacij ter nato ob velikem pritrdjevanju in vzklikanju prebral vdanostno brzojavko knezu namestniku in pozdravne brzojavke predsedniku senata dr. Antonu Korošcu in predsedniku vlade Cvetkoviču.

Občnemu zboru je bila nato predložena kan-

didatna lista za novo predsedstvo mestne stranke organizacije, ki je bila soglasno sprejeta. Za predsednika je bil spet izvoljen Franjo Zebot, za podpredsednika župan dr. A. Juvan in upravnik pošte g. Setinec, za tajnika g. Ferik in za blagajnika g. ravnatelj Hrastelj. V odbor so bili poleg zastopnika mladinske organizacije dr. J. Žitnika izvoljeni zastopniki vseh stanov mariborskega prebivalstva iz mariborskih petih okrajev.

Ob navdušenem pozdravljanju je nato spregovoril g. minister dr. Krek, ki je v poldrugournem govoru do podrobnosti razčlenil naš notranji in zunanji politični položaj in prizadevanja vlade, ki grede trenutno v dve smeri: da v notranji politiki nadaljujejo politiko narodnega sporazuma in v gospodarskem in socialnem oziru celirane, ki nam jih seka sedanji težki zunanji položaj in da z vsemi sredstvi, kolikor jih ima na razpolago, dela za ohranitev naše stroge nevtralnosti, ki mora biti za nas in za vojskujočo se državo edino koristna.

Ministra so zborovalci z aplavzom nagradili za njegovo poročilo, potem pa s prav takim odobravanjem sprejeli predlagane resolucije, ki vsebujejo naše splošne in mariborske zahteve. Lep prijateljski družabni večer se je potem razvil v lovski sobi hotela Orel.

Slovenski rezervni podčastniki budno na straži! Lepo zborovanje ljubljanskega pododboru Zdrženja rezervnih podoficerjev

Ljubljana, 5. maja.

Komaj dobro leto obstoja v Ljubljani pododbor Zdrženja rezervnih podoficerjev, v katerem so vključeni rezervni podčastniki ljubljanskega vojnega okrožja, vendar je razvil že prav živahno delavnost, o kateri je podal obračun na današnjem rednem občnem zboru. Zborovanje, ki je bilo dopoldne ob 10 v prostorih inženirskega združenja, se je pretvorilo v prav lepo manifestacijo za kralja, domovino in našo narodno vojsko. Zborovanja so se poleg članov pododboru udeležili mnogi zastopniki vojaških in civilnih oblasti ter sorodnih organizacij. Poveljniki divizijske oblasti je zastopal podpolkovnik Ahačič, poveljstvo utrjevalnih del kapetan Podpac, ljubljanskega župana višji komisar dr. Grošelj, poveljnika 40. peh. polka kapetan Deretič, poveljnika topništva in poveljnika 16. topn. polka kapetan Josižič, poveljnika vojnega okrožja kapetan Pavlovič, poveljnika 1. plan. bataljona poročnik Čotič, nadalje pa so bili prisotni zastopniki Zdrženja rezervnih častnikov, Legije koroskih borcev, Zdrženja invalidov, prostovoljske organizacije itd. Nadalje je bilo navzočih tudi lepo število aktivnih podčastnikov ljubljanske garnizije.

Vse te številne zastopnike je toplo pozdravil predsednik ljubljanskega pododboru Janko Guček, ter nato predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II. ter pozdravne brzojavke vojnemu ministru, centrali združenja podčastnikov v Beogradu ter Zvezi bolgarskih podčastnikov v Sofiji. Nato je predsednik podal svoje poročilo, iz katerega je razvidno, da se je moral pododbor spričo tega, da so njegovi člani po večini tako imenovani mali ljudje, boriti s precejšnjimi finančnimi težavami. Toda kljub temu je poizkušal članov premagati vse težave in pododbor je danes na najlepši poti, da razmahne svoje delo. Zdrženje re-

zervnih podčastnikov ni nikaka politična organizacija, nego je narodna organizacija bojnikov, ki so pripravljali vsak hip nastopiti v obrambo kralja in domovine ter, če treba, preletiti tudi svojo kri. Rezervni podčastniki so v današnjih časih, ko je naše edino upanje naša hrabra in dobro opremljena vojska, hrbtenica države in zato je dolžnost vseh prizadetih, da njihovo organizacijo po najboljših močeh podpro. Predsednik se je na koncu svojega poročila toplo zahvalil poveljniku dravske divizijske oblasti za vso podporo, ki jo je organizaciji nudil.

Zborovalce je nato pozdravil v imenu rezervnih častnikov dr. Vrhunec, ki jih je v tehtnih besedah opozarjal na njihove dolžnosti v sedanjem času. Njegov navdušujoči govor so zborovalci večkrat prekinili z burnim odobravanjem. Nato sta pozdravila zborovalce še zastopnika Legije koroskih borcev in prostovoljske organizacije.

Tajniško poročilo g. Miheliča je govorilo o razgibanem delu v organizaciji, tako v strokovnem kakor narodnostnem pogledu, blagajniško poročilo g. Primarja pa je razkrilo ne preveč rožnate finance pododboru. Na predlog člana nadzorstva g. Moharja je bila sprejeta razrešnica staremu odboru. Privoljivah je bil soglasno izvoljen po veliki večini stari odbor na čelu s predsednikom g. Jankom Gučkom.

Med burnimi ovacijami sta bila nato izvoljena za častna člana pododboru poveljniki dravske divizijske oblasti div. general Dragoslav Stefanović in poveljnik utrjevalnih del div. general Lav Rupnik. Sprejeta je bila nato še obširna resolucija, v kateri prosijo rezervni podčastniki, da se jim upoštevajo nekatere njihove upravičene prošnje in da se jim priznajo nekatere pravice.

V lepem soglasju je ob 11 predsednik zaklju-

Slikar Srečko Magolič je danes odprl razstavo

Ljubljana, 5. maja.

Danes dopoldne ob enajstih je ljubljansko občinstvo, ki se zanima za slikarsko umetnost, pohitelo na razstavo slik Srečka Magoliča. Pohitelo je v Jakopičev paviljon še rajši, ker je zvedelo, da to razstavo prireja osemdesetletni jubilej pod okriljem mestnega socialnega urada, ki bo za ljubljanske reveže namenil vso vstopnino in pa še 20 odstotkov cene, za katero bodo prodane razstavljene slike. Ob pričetku razstave, ob 11 dopoldne, je bilo v dvorani Jakopičevega paviljona zbrano izredno mnogo odličnikov, zastopnikov upravnih, civilnih in vojaških oblasti. Poleg mestnega župana dr. Adlešiča z gospo smo opazili brigadnega generala g. Kukavičiča kot zastopnika divizijskega komandanta, zastopnika bana referenta g. Alberta Široka, dr. Janžekoviča za pošto, direktorja, načelnika mestnega socialnega urada dr. Kodreča, šefa drž. prvobranstva dr. Vidmarja, banskega inšpektorja za srednje šole in mestnega svetnika prof. Silva Kranjca, ravnatelja Vzajemne zavarovalnice in mestnega svetnika g. Sušnika, industrijalca Franja Mediča, predsednika organizacije tiskarnarjev v Sloveniji g. M. Hrovatina, tiskarnarja g. Galeta, ki je brezplačno natiskal resokusna vabila in katalog za razstavo, upravnika Narodne galerije g. Zormanja, blagajnika g. Pretnarja, podpredsednika Zdrženja trgovcev g. Verbiča in številne druge.

Razstavo je pričel mestni župan dr. Adlešič, ki

je v svojem govoru najprej poudaril, da se na današnji razstavi umetnostna prizadevanja združujejo s človekoljubjem. Poudaril je, da je bil vesel slikarjevega sklepa, da hoče osemdesetletnico obhajati z dobrimi deli za ljubljanske reveže. Omenil je, da v Magoličevih delih vlada Genius loci v tako jasni in izraziti obliki, da nam diha iz slik duša Ljubljane in da čutimo utrip ljubljanskega srca. V Magoličevih delih vlada življenjski optimizem, ki je za ljubljanskega meščana tako značilen. Ta slikar upodablja Ljubljano vedno vedro in od solca pozlačeno ter kopajočo se v spremenljajstih barvah zarje. Nad njo ne buče viharji, je ne podirajo potresi, še povodnji pretvarjajo slikar v idilična jezera. Vedri optimizem preveva vse njegove slike.

V nadaljnjih izjavanjih je župan dr. Adlešič v kratkih, pa značilnih obrisih prikazal jubilejantovo veliko življenjsko delavnost in prizadevanje ter ga označil tudi kot odličnega humorista, čigar dobrodušni humor ni nikdar žaljiv. H koncu mu je še enkrat čestital ter proglasil razstavo za odprto.

Po županovih čestitkah je jubilejant čestital še brigadni general g. Kukavičič, za njim pa so drug za drugim pristopili še ostali odličniki. Potem pa so si vsi skupaj ogledali razstavo, ki obsega vsega skupaj 120 slik ter prikazuje slikarjevo umetniško delovanje izpred časa in njegova najnovejša dela.

To razstavo si bo ljubljansko občinstvo brez dvoma ogledalo in z obilnim obiskom pripomoglo tudi k plemenitemu njenemu namenu.

Mariborski drobiž

Umrl je v Murkovi ulici 7 strugar držav. železnice Ivan Novak, star 58 let. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

Strasten kurji tat aretiran. V okolici Sv. Marjete ob Pesnici so se zadnji čas dogodile neštete tatvine kokoši. Orožniške postaje so kar po vrsti dobivale prijave kurjih tatvin, vendar je tat tako spretno opravljal svoj posel, da ga ni bilo mogoče zaslediti. Usodno je za kurjega tat postal to, da je svoj tatvinski plen redno prinašal v Maribor in ga na trgu prodajal. Stražniku, ki je opravljal službo na Meljski cesti, je postal sumljiv moški, katerega je le prečesto videl po cesti s košaro kokoši. Lepega dne ga je na cesti ustavil in ga povprašal za osebne podatke. Ob tej priliki je prišlo vse na dan. Izkazalo se je, da je spretan kurji tat Franc Ornik od Sv. Miklavža pri Hočah. Ko ga je prvič ustavil stražnik, je izpovedal napačno ime. Na informacije pri orožniški postaji pa je izvedel, da takega človeka v Lormanju, ki jih je navedel za svoje bivališče, sploh ni. Ko ga je stražnik nekaj dni nato zopet videl, ga je aretirat. Mariborska policija je o aretaciji takoj obvestila orožniško postajo pri Sv. Marjeti. Preiskava je nato odkrila vse Ornikove grehe, za katere se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Težka nesreča pri razstreljevanju štorov. V Puševcih so razstreljevali štore. To delo je opazoval tudi 14-letni solar Kalman Simič. Fant se ni pravočasno umaknil in mu je zato eksplozija razstrelila snovi zadala težke poškod-

be po obrazu in na očeh. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico.

Vse prihranke so ji ukradli. Tkalka Ana Raner s Koroske ceste 81 je prijavila policiji, da ji je bilo v času od 24. marca do večer ukradenih iz zaklenjene omare 1600 din. Denar je imela skrit med perilom. Policija poizveduje za storilcem.

Uprava mariborskega pododboru Zdrženja rezervnih oficirjev poziva vse rezervne oficirje, ki se zanimajo za skupno nabavo predpisane vojaškega kovčka in oficirske torbe, da se prijavijo do 15. maja pisмено oziroma med uradnimi urami ustmeno, podpisnemu pododboru v Mariboru. Uradne ure so vsako sredo od 19 do 20 v pisarni v Narodnem domu.

Ljudska univerza v Mariboru. V ponedeljek 6. maja bo predaval univerz. prof. dr. Andrej Gosar iz Ljubljane o socialnih problemih modernega meznega razmerja.

Podzveza katoliških nameščenk vabi vse katoliške nameščanke na sestanek, ki bo v torek dne 7. maja po šmarnicah v Domu, Slomškov trg št. 12. Na mestnem fizikatu bo zaščitno cepljenje zoper osepce za mestni okoliš ob ponedeljek 6. maja do petka 10. maja 1940 in sicer v uradnih prostorih v Franciskanski ulici 8 v času od 15 (3) do 17 (5) ure. V navedenem času vsi vrši cepljenje brezplačno. Cepljeni morajo biti vsi zdravi otroci, ki so bili rojeni v preteklem letu. Stariši se opozarjajo, da se opustitev cepljenja kaznuje po zakonu o zatiranju nalezljivih bolezni.

Velika elektna loterija mariborskih poštarjev se preloži na 9. junija 1940 in to zaradi drugih drustev, katera bodo v mesecu maju prirejala svoje tombole. Odbor

Ljubljana

Koledar

Danes, ponedeljek, 6. maja: Janez Kv. Torek, 7. maja: Stanislav.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyr ševa cesta 41; mr. Trukoczy ded., Mestni trg 4, mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Rezervnim oficirjem, ki niso še prejeli kovčega, sporočamo, da ga bodo vsi v najkrajšem času prejeli. Kdor bi ga nujno rabil, naj sporoči. To obvestilo velja le za one tovariše, ki so kovčeg že plačali. Nepreklicno do 8. maja sprejemamo še nova naročila, cena kovčega 25 din višja. Ti kovčegi bodo gotovi do 30. maja t. l. Upoštevalo se bo le vnaprej plačana naročila. Torbe so naročnikom na razpolago v društveni sobi med uradnimi urami vsak ponedeljek, sredo in petek, razen praznikov. Tudi ta naročila se po 8. maju ne bodo več sprejemala. Uprava pododboru rez. oficirjev v Ljubljani.

Redni nabor za mesto Ljubljano bo od 15. do 21. maja 1940 v dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu št. 2/I. K naboru morajo priti vsi mladeniči, ki so rojeni leta 1920. in vsi oni rojstnih letnikov 1913 do 1919, ki doslej sploh še niso bili pri naboru ali pa so bili oglašeni za časno nesposobne. Pregledani bodo tudi vsi časasno nesposobni obvezniki rojstnega letnika 1909 in vsi sposobni obvezniki (dosluženi vojak), ki so posiali nesposobni za nadaljnjo vojaško službo. Kdor izmed prizadetih ne bi dobil poziva za nabor, naj se zglozi v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7/I.

Naknadna zapisnega vojaških obveznikov bo v petek, dne 24. maja 1940 točno ob 11 v dvorani Mestnega doma. Kdor izmed v Ljubljani bivajočih obveznikov doslej še ni prisegel Nj. Vel. kralju Petru II., naj se najkasneje do 15. maja t. l. zglozi v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7/I, soba 2.

Pregled uniforme in vojne opreme rezervnih častnikov bo dne 16., 17., 18., 20., 21. in 24. maja t. l., vsakokrat ob 16 v dvorani Mestnega doma, Krekov trg št. 2/I. Vsi v Ljubljani bivajoči rez. častniki in vojaški uradniki se morajo udeležiti pregleda bodisi v civilni ali vojaški obleki ter se morajo osebno javiti predsedniku naborne komisije. Pregledana bo uniforma, ki so jo dobili rez. častniki od države in pa vojna oprema, ki si jo morajo preskrbeti sami po spisku, ki so ga prejeli. Rez. pehotni častniki, ki imajo državno uniformo, pridejo k pregledu dne 16. maja t. l., a vsi častniki drugih strok, ki imajo državno uniformo, dne 17. maja t. l. Poleg uniforme morajo prinesiti k pregledu tudi vojno opremo, ki so si jo preskrbeli na svoje stroške. Rez. častniki in vojaški uradniki, ki nimajo državne uniforme, morajo prinesiti k pregledu le vojno opremo, ki so si jo dolžni preskrbeti sami. Zanje bo pregled v naslednjem abecednem redu (po začetnici rodbinskega imena): A—H dne 18. maja, J—M dne 20. maja, N—R dne 21. maja, S—Z dne 24. maja 1940. Vsak rez. častnik naj pri pregledu odda na osminki pole napisano svoje ime, vojaško stopnjo in stanovanje ter izjavo, da li ima predpisano vojno opremo ali ne in zakaj ne.

Jutrišnja recitacija Mrakove tragedije »Kardordje« bo še posebej zanimiva, ker je delo po svoji snovitosti polno aktualnih prizvokov, zato bo avtorjeva recitacija v dvorani Delavske zbornice gotovo vzbudila močan odmev v naši širši javnosti. Ker imajo Mrakove predstave stalen kader obiskovalcev, opozarjamo, da bo recitacija enkratna in so vstopnice v predprodaji danes in jutri pri blagajni Del. zbornice od 10—13 in od 15—17. Začetek pa bo jutri točno ob 20.

Krajevna protituberkulozna liga v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor dne 6. maja t. l. ob 18 v mestni posvetovalnici (poslojpe magistrata na Mestnem trgu I. nadst.). Vabljeni so vsi člani in občinstvo, ki se zanima za protituberkulozni po-

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — začetek ob 8 zvečer:

Ponedeljek, 6. maja: Danes bomo tiči. Red Sreda. Gostovanje Zvonimirja Rogoza. Torek, 7. maja: Danes bomo tiči. Red B. Gostovanje Zvonimirja Rogoza. Sreda, 8. maja: Hamlet. Red Sreda. Gostovanje Zvonimirja Rogoza. Četrtek, 9. maja: Danes bomo tiči. Red Četrtek. Gostovanje Zvonimirja Rogoza.

OPERA — začetek ob 8 zvečer:

Ponedeljek, 6. maja: zaprto. Torek, 7. maja: zaprto. Sreda, 8. maja: Adriana Lecouvreur. Red A. Četrtek, 9. maja: Modra roža. Red B. Petek, 10. maja: zaprto. Sobota, 11. maja: Kleopatra. Krstna predstava. Premiera. Premierski abonma.

Program radio Ljubljana

Ponedeljek, 6. maja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12.00 Koroske pesmice (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13.00 Napovedi — 13.05 Opold. koncert Radij. orkestra — 14.00 Poročila — 18.00 Zdravstveno predavanje: Telesna in duševna občutljivost (dr. Božena Zajec-Lovričeva) — 18.20 Veseli utrinki (plošče) — 18.40 Srednjeveško lončarstvo v Sloveniji (dr. R. Ložar) — 19.00 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 19.45 Več manire — pa brez zamere (Fr. Govekar) — 20.00 Rezervirano za prenos — 22.00 Napovedi in poročila — 22.15 Večerni koncert Radij. orkestra.

Drugi programi

Ponedeljek, 6. maja: Belgrad 22 Zab. konc. — Zagreb 20. Konz. prenos. — Bratislava 22.15 Čajkovskega VI. simfonija. — Praga 19.25 Smetanova opera »Dalibor« — Sofija 20.00 Simf. konc. — Bernmünster 19.40 Ork. koncert — Budimpešta 22.10 Ciganski orkester. — Bukarešta 20.00 Straussov konc. — Stockholm-Hörby 20.30 Čajkovskega skladbe — Trst-Milan 17.15 Violina. — 21. Simf. konc. — 22. Interview z Zarah Leander. — Rim-Bari: 22.20 Kom. konc. — Florenca 20.50 Citre. — Sottens 20.00 Pisan večer.

Koncert v zavodu sv. Stanislava

V zavodu sv. Stanislava je bil danes ob štirih še drugi koncert v št. Vidu. Dijaki zavoda sv. Stanislava so priredili običajni vsakoletni koncert s prav bogatim programom. Koncert sta organizirala in vodila profesorja g. Matija Tomc in g. Svoj. Nastopil je na koncertu tudi dijaški orkester. Koncertu so poleg staršev dijakov, mnogega občinstva prisostvovali mnogi profesorji, načelnik okrajnega glavarstva za ljubljansko okoličje dr. Maršič in ravnatelj meščanske šole g. Bol, kakor tudi mnogi duhovščine. Koncert je dobro uspel.

Ožje tekmovalanje za državno prvenstvo v nogometu

BSK — Gradjanski 3:2!

Zagreb, 5. maja. b. Gole so zabili za BSK: dva Božović in enega Glišović, za Gradjanski pa oba Lešnik. Tekmo je sodil Italijan Scarpi.

Hajduk — Hašk 5:1

Split, 5. maja. b. Tekma je bila pred 1500 gledalci in jo je sodil madžarski sodnik Koloman. Hašk je igral zelo slabo.

Slavija (Sarajevo) — Jugoslavija 1:0

Belgrad, 5. maja. m. Na igrišču Jugoslavije je bila danes ob veliki udeležbi občinstva nogometna

tekma med Slavijo (Sarajevo) in tukajšnje Jugoslavije. Rezultat 1:0 (polčas 1:0) za Slavijo. Sarajevčani so kljub dežju in blatnemu igrišču izšli kot zmagovalci. Moštvo Jugoslavije je močno pritiskalo sprva na Sarajevčane in je bilo vedno pred njihovim golom. Moštvo Jugoslavije je vodilo napadno taktiko. V prvih 20 minutah so Belgrajčani imeli dostikrat priliko, da zabijejo gol. Vedno jim je spodletelo. Sarajevčani so se počasi s svojim mirnim nastopom osvobodili nasprotnikovega pritiska. V prvem polčasu se je naposled posrečilo Sarajevčanom zabiti prvi gol. V drugem polčasu so Belgrajčani pokazali veliko utrujenost, nasprotno so bili Sarajevčani do konca v dobri formi. Prav objektivno je sodil sodnik g. Nenković.

SK Ljubljana — Slavija (Varaždin) 3:1 (2:0)

Danes ob štirih popoldne je SK Ljubljana odigrala na svojem igrišču še preostanek neodigrane prvenstvene tekme z varaždinsko Slavijo — ostali del tekme pa je odigrala kot prijateljsko. Za to srečanje po zadnjih neuspelih domačega moštva ni bilo bogve kakšnega zanimanja, tako da se je na igrišču nabralo nemara le dobrih 200 gledalcev.

Mošči sta nastopili v tehle postavah: Slavija: Cerovečki, Stifič, Gušič, Vrančič, Klinar, Starej, Bradašča, Golob I., Koprivnjak (Golob II.), Martinovič, Solerti. — Ljubljana: Pogačnik, Ceglar, Jerman, Serčer, Pupo, Boncelj, Presinger, Perko, Kroupa, Čebohin, Erber.

Ze kar skrajša sta obe moštvi zaigrali odločno in živahno, saj je šlo zares za točko. Slavija je bila večkrat v hudih škripih, pa tudi pred ljubljanskim golom je nekajkrat zasmrdelo po žepu in ognju. Ko je odločilen čas (13 minut je bilo rečeno, zato se je marsikdo vprašal, kam je šlo šest minut — za točke so namreč igrali le 7 minut) — potekel, je igra sprva popustila, pozneje pa je zopet oživela, ker se je dala odločno spoznati trdnost volja domačinov, da bodo svojega nasprotnika premagali vsaj v prijateljski tekmi. Gosti pa si tudi niso dali kar meni nič tebi nič sipati go. v mrežo, zato se je pomalec razvila živahna, tudi precej ostra igra, ki je bila kar dovolj lepa, zlasti ker je ljubljansko moštvo v današnji tekmi dokazalo, da bo v tej zasedbi, ko se dobro vgraja, znalo klubu spet povrniti stari, dobri sloves in ugled. Zlasti se je lepo uveljavil napad, ki je energičen in zna kar naprej prav nevarno in spretno po triu s spretnim Kroupo na čelu vdirati pred

nasprotnikovo »omaro«. Ko bodo ti mladi ljudje dobili več rutine v prvenstvenih tekmah, utegnejo postaviti triu, ki ga bomo veselili. Na desnem krilu se je srečno uveljavil Presinger, Erber pa je zadnje čase nekam šibak, neglilen in nespreten ter tudi slabše teče. V halfliniji je dal Pupo tako dobro partijo, da bi človek skoraj menil, da se bo morda počasi vrnil celo v formo nekdanjih svojih sijajnih dni. Obramba je delala dobro, vendar tu pa tam nekoliko lahkomišelnost. V celem je moštvo ugodno presenetilo občinstvo z nekaterimi brezhibno izvedenimi kombinacijskimi potezi, ki so šle neverjetno gladko in domiselno čez polje in bi bile ob malo večji spretnosti ter rutini za izvedbo zadnje akcije, točnega strela pred nasprotnikovim golom gotovo rodile uspeh. Po današnji igri lahko sklepamo, da gredo stvari pri SK Ljubljani zdaj na boljše.

Slavija se je predstavila kot homogeno, dobro vigrano, tehnično zadovoljivo podkovano in pošteno moštvo. Dobra je obramba, tudi halflinija dela lepo, v napadu pa sta najnevarnejši obe krili ter obe zvezi. Centerfor se ni posebno uveljavil, ne prvi, ne njegov naslednik.

V prijateljskem, pretežno delu današnjega tekmovalja je prvi gol zabil po nerodni situaciji pred Slavijinim golom prišebni Kroupa. V naslednjem minuti je isti igralec zabil s presenetljivo lepim strelom drugi gol — 2:0 za Ljubljano. Tretji gol je za Ljubljano z 18 metrov zabil v lepi parabolni Erber. V zadnji minuti so po majhni zmedenosti in nesporazumu v naši obrambi zabili svoj četrti gol.

Sodil je ne posebno trdno, vendar v glavnem zadovoljivo g. Matančič.

Marolt v srednjem krilu se je na vse načine trudil povezati vrste, kar pa se mu ni posrečilo. Igral pa je prav dobro. Moštvo je nekajkrat prav nevarno napadalo in le srečnemu naključju se imajo Hermežani zahvaliti, da ni vsaj ena žoga obsedela. Rezultat odgovarja poteku igre.

Sodil je g. Vrhovnik. V predtekmi so juniorji Hermesja premagali juniorje Most z 4:1. Sodil je g. Tkalcic.

REZULTATI II. RAZREDA:

Slavija — Adria 7:1

Moste — Mladika 6:2

Korotan — Grafika 3:1

REZULTATI JUN. PRVENSTVA

Jadran — Svoboda 1:0

Ljubljana — Slavija 2:0

Hermes — Moste 4:1

Železničar — ČSK 4:0

Maribor, 5. maja.

Na precej razmočenem terenu sta obe moštvi nastopili v svoji najmočnejši sestavi. Domačini so imeli rezervnega vratarja, ki dolgo časa ni imel prilike za igranje, ki pa je svojo današnjo nalogo opravil z veliko poštrevnostjo brezhibno. Rezultat tekme popolnoma odgovarja poteku igre. Gosti so se sicer poštrevnostno borili, toda vsi najresnejši poskusi, doseči vsaj častni gol, so se ob solidni obrambi Železničarja razbili. Domači plavi so ponovno pokazali lepo povezano igro in dober smisel za kombinacijo. Moramo pa pripomniti, da napadi niso bili vedno dobri. Predvsem so manjkali dobri strelci, ki bi številne pripravne situacije tudi znali realizirati. Vsi brez izjeme pa so stvar vzeli resno in so se potrudili ter jim je poleg dobrega rezultata uspelo tudi pokazati, da so danes nedvomno najboljšo moštvo okraja. Vsi, ki so igrali, imajo najboljše izgleda za bližnje tekmovalanje za prvenstvo Slovenije. Ves čas igre je zmerno deževalo in so vse zaradi tega na terenu zbrali le najbolj navdušeni gledalci, okoli 400 oseb. Tekmo je vodil Deržaj iz Ljubljane.

Predtekmo so odigrali juniorji ISSK Maribor in Železničar. Rezultat 2:1 (2:1). Ta juniorski derby je odločil Maribor z lepo in premišljeno igro v svojo korist in si s tem priboril prvenstvo mladine Maribora. Igra je bil av glavnem odprta in so se na obeh straneh videle prav lepe akcije. Sodil je objektivno Grošelj.

SK Olimp — SK Celje 2:1

Celje, 5. maja.

Danes ob 4 popoldne je bila na Olimpu igrišču v Gaberjah zadnja prvenstvena tekma med gornjima kluboma, ki je končala z zasluženim zmago 2:1 SK Olimpa, ki si je z današnjo tekmo priboril drugo mesto in dosegel vstop v Slovensko ligo. Igralci SK Olimpa so bili na današnji tekmi zelo dobri, tako kombinatorno kakor tudi tehnično. Zlasti sta se odlikovala mlada Stajna na levem krilu in Božič na desni zvezi. Pri Celju je treba omeniti le vratarja Berne. V 23. minuti prvega polčasa je streljal Cater in postavil Olimp v vodstvo z 1:0. SK Celje se je mnogo prizadevalo, da bi se igra izenačila, toda brez uspeha. V drugem polčasu je po krasnem prednožku z levega krila Cater v 35. minuti spet prestrelil mrežo SK Celja in postavil končni rezultat 2:1 za Olimp. Sodil je g. Ehrlich iz Ljubljane objektivno.

Klilar je zmagal v peterboju

Zagreb, 5. maja. b. V Zagrebu je bila tekma v olimpijskem peterboju. Prvi je bil Klilar, član Planine iz Ljubljane, z 2500 točkami, drugi Jurkovič (Hašk, Zagreb) z 2063 točkami, tretji Vlahovič (Hajduk, Split) z 2023 točkami, četrti rekorder v metanju krogla Kovachevič z 1950 točkami. Rezultati so slabi, ker je bil teren zelo razmočen.

Kolesarske dirke pod Šmarno goro

Ljubljana, 5. maja.

Pri današnjih kolesarskih dirkah, ki jih je priredil SK Hermes pod Šmarno goro, so bili izidni naslednji:

Glavna dirka Handicap:

1. Berlit Lado (Edinstvo) 1:26.25; 2. Korenin Franc (Edinstvo) 1:26.27; 3. Zupan (Edinstvo) 1:26. 32.

Turisti:

1. Jakša Rajko, 2. Sušnik Janko, 3. Nahtigal, 4. Sajevic.

Šahovski boj v Celju

Celje, 5. maja.

Danes je bila odigrana v hotelu »Evropac« povratna šahovska prvenstvena tekma med prvakom Slovenske šahovske zveze SSK Celje in klubom »Vidmarjem« iz Maribora. Po vsestranski napetosti igre je padla prva žrtev Celjanov, Diehl, ki je moral po skoraj štiriurni borbi položiti orožje in se vdati Konstiju. Takoj nato je kapituliral drugi celjski igralec Graser proti mlademu Tateliču. Inž. Pipuš je nato prisilil k predaji nadobudnega Lukeža ml. Kmalu je moral kapitulirati Cijan proti Kukovcu, čeprav je imel že tako rekoč dobljeno partijo. Ob 18 je bilo stanje 3:1 za klub »Vidmar«. Ob 18:30 je zmagal po lepi kombinatorni igri Celjan Modie kot črni proti rutiniranemu Lukežu starejšemu. Sreča se spet nasmehe Celjanom z zmago na prvi deski, na kateri igra Grželj kot beli za Maribor in mojster Poljanec za Celje. Stanje je izenačeno. Ob pol osmih ima kot beli Celjan Fajz izgled, da partijo dobi. S tem bi bilo lahko stanje, ker bi izgubil inž. Sajovic, 4:1, ter tudi v tem primeru izide kot zmagovalac še vedno klub Celje, ker odloča po šahovskih pravilih rezultat, dosežen na prvih treh deskah.

Občinstvo se zaradi vmešavanja in prepira s strani igralcev zgraža, zlasti pri zadnji odločilni partiji za prvenstvo, in so posegli v to prerokanje prevneti in vročevrni kibic. Posebno glasen je bil kapetan mariborskega moštva, tako da je moral reditelj zastaviti svojo avtoriteto, da je komaj napravil red. Ob triletni na osem je inž. Sajovic izgubil proti Marvinu. Partija med Nosanom in Fajsom se bo dala v oceno Slovenski šahovski zvezi in je od te ocene odvisno, ali bo zmagal klub »Vidmar« ali pa Celjski šahovski klub.

Italija — Nemčija 3:2

V Milanu so odigrali nogometno tekmo med Italijo in Nemčijo, ki se je končala z zmago Italije 3:2 (2:1). Tekmi je prisostvovalo 70.000 gledalcev. Sodil je madžarski sodnik Ivancics. Nemci so igrali dobro in nudili Italijanom veliko večji odpor, kakor so mislili. Posebno dobro je igral del napada, v katerem se je izkazal Binder.

Italijansko priznanje angleškim in francoskim vojakom na Norveškem

Rim, 5. maja. Havas: »Giornale d'Italia« piše, da so se zavezniki junaško borili na Norveškem. Z ozirom na veliko »kušnost« nemških vojakov, ki so odlično izurjeni, so morale britanske čete občutiti vso premoč sovražnika. — Toda pretirano bi bilo, če bi rekli za britanske in norveške vojake, da niso bili zadosti hrabri. Nasprotno, Angleži in Norvežani so se borili hrabro, kakor to trdijo vsi tisti, ki so jih videli od blizu in celo Nemci sami. Angleži trdijo, da pospešen umik ni pozročil nobenih izgub, vendar pa to ne pomeni, da gre za beg. To je bil samo ukaz, naj se preneha dajati sovražniku odpor.

Hud spopad na zahodnem bojišču

Pariz, 5. maja. Havas: Nemci so na zahodnem bojišču včeraj zjutraj izvedli napad kakor običajno. Včeraj zjutraj ob 1.30 je po živahnem topniškem ognju nemška kolona, v kateri je bilo približno 300 mož, napdla rob gozda, ki je v vrsti francoskih postojank. Ko se je napad začel, so se Nemci takoj znašli v ognju avtomatskega orožja in topništva. Nemci sploh niso prišli v dotik s francoskimi postojankami, temveč so se morali v neredu umakniti ob velikih izgubah. Nemci so vse ranjence in mrlične odnesli s seboj. Toda na terenu so našli veliko število posameznega orožja in krvave uniforme. Ta dogodek je bil edini spopad, ki je motil mir na zahodnem bojišču. Letalstvo je bilo navzlic lepemu vremenu zelo malo delavno. Izvedenih je bilo samo nekaj poletov nad vzhodnim delom Francije. Preteklo noč pa je bilo nemško letalstvo zelo delavno, zlasti nad severno Francijo, nad kanalom in v Severnem morju.

Na stotine italijanskih antifašistov, prebivajočih v Egiptu, je vložilo prošnje za egipčansko državljanstvo, ko so prišle govornice, da bi se utegnile vojna razširiti.

Nemško vrhovno poveljstvo na Norveškem je dovolilo, da bodo ujeti norveški vojaki lahko ostali na Norveškem in jih ne bodo odgnali v Nemčijo, kar bi bilo tudi nerazumljivo, saj se Nemčija z Norveško ne vojskuje, temveč ji je samo vzela v svoje varstvo.

Francosko večerno vojno poročilo pravi, da je prišlo danes na treh krajih v Posarju do hudih spopadov z Nemci, ki so bili odbiti z velikimi izgubami.

Po vsej Franciji so danes praznovali god narodne svetnice Jeanne d'Arc. Proslave in vojaške parade v Parizu se je udeležila tudi vsa vlada.

Začetek lahkoatletske sezone v Mariboru

Miting SK Železničarja

Maribor, 5. maja.

Na igrišču SK Železničarja se je danes dopoldne vršilo letošnje prvo lahkoatletsko tekmovalanje ob deževnem, skrajno neugodnem vremenu. Tekmovali so atleti SK Železničarja, SK Maratona, SK Rapida in SK Celja iz Celja. Marsikaterega tekmovalca je vreme odvrnilo od sodelovanja pri teh tekmah.

Rezultati:

Tek 100 m: jun. B: Hanžek, Celje 12. Volfi, Rapid 12.1. Tone, Celje 13; jun. C: Julius, Rapid 12.2, Hrovatin, Zel. 12.3, Bačnik, Zel. 12.3; sen.: Gracijanski, Zel. 12, Lužnik, Maraton 12.7, Stranič, Zel. 12.8.

Skok v višino: jun.: Šiška, Maraton in pa Franček, Zel. 155, Babšek, Maraton 150; sen.: Zorko, Zel. 170, Lužnik, Maraton 160, Stepšnik, Ilirija 150.

Tek 1500 m: sen.: Schmiderer, Rapid 4:30.1. Muraus, Zel. 4:39.1, Ubeleis, Maraton 4:34; jun.: Kos, Celje 3:06.9, Benedičič, Maraton 3:08.2, in Bauman, Maraton 3:14.

Disk: jun. C: Šiška, Maraton 34.95, Leban, Zel. 28.78, Bačnik, Zel. 25.62; sen.: Lužnik, Maraton 37.41, Mlakar, Zel. 32.01.

Daljšava: jun.: Franček, Zel. 576, Bako, Zel. 575, Hrovatin, Zel. 569; sen.: Zorko, Zel. 607, Stranič, Zel. 585, Lužnik, Maraton 572.

Štafeta 4x100: 1. Železničar 50:2.2, 2. Maraton (jun.) 52:3, 3. SK Celje 53:2.

Pohvaliti je treba mariborski sodniški zbor, ki je pri lepem številu tekmovalcev in pri izredno slabem vremenu izvedel tekme v slabih dveh urah.

Zmage naših teniških igralcev v Budimpešti

Budimpešta, 5. maja. Mednarodnega teniškega turnirja so se udeležili tudi naši igralci, tako Punčec, Pallada, Mitič in gdč. Florijan. Punčec je tolkel madžarskega igralca Katona 6:3, 4:6. Pallada Frigesa s 4:6, 6:2. Mitič pa Petroja 6:0, 6:2. V double-tekmi Mitič, Gabory proti Bolgar in Katona 6:2, 7:5, Funčec in Pallada sta dobila match proti Banyo in Madany. Gdč. Florijan je zmagala nad madžarsko igralko Medvesky s 6:4, 7:5.

Nov most bomo dobili

Most s Strelške ulice čez Gruberjev kanal pod Golovec po dolgotrajnih težavah vendar dobimo že letos, ker je mestna občina že razpisala delo in bo pismena licitacija že 22. t. m. Če bo dražba uspela in preneha deževje ter pade narasla Ljubljana, bodo most lahko pričeli delati morda še ta mesec. Most bo samo za pešce in železobetonski ter bo vodil naravnost v smeri Strelške ulice na drugi breg Gruberjevega prekopa, od mosta bodo pa peljale navzgor stopnice, za ročne vozčke pa tudi posebna pot na Hradeckega cesto. S tem mostom dobi Ljubljana težko zaželeno zvezo eredišča mesta po najkrajši poti na zeleni Golovec, kar bo poseben v korist vsem Podgolovčanom. Širok bo most 3 m, da bo moglo po njem tudi voznja z ročnimi vozčki. Z elegantnim lokom bo sam most dolg 40 m. a pešci bodo z njega prišli po 1.5 visokih stopnicah na železniško progo, odtod dalje pa po lepi poti na Hradeckega cesto. Projektant je poleg praktičnega pomena še posebno upošteval estetsko stran naloge, da bo ta novi most zares krasil vso okolico ter povsem ustregel svojim sosedom, prav tako pa tudi lepim prehodov železnim Ljubljancem.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po pozdravih je prebral senator Brodar udanostne in pozdravne brzojavke, ki so bile poslone Nj. Vel. kralju Petru II., pri čemer je godba zaigrala državno himno. Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade Cvetkoviču, predsedniku senata dr. Koroscu, kmetijskemu ministru dr. Čubriloviču, socialnemu ministru dr. Budisavljeviču in banu dr. Natlačenju. Vse brzojavke so bile sprejete z velikim navdušenjem.

Senator Brodar je imel potem daljši govor, v katerem je poudarjal pomen Kmečke zveze in ljubezen kmečkega stanu do rodne grude.

V imenu bana je pozdravil zborovalce njegov zastopnik okrajni načelnik dr. Bratina, ki je želel zborovanju ves uspeh.

Za njim je govoril predsednik mladinske Kmečke zveze prof. Puš. S klenimi besedami je orisal kmečki stan, kamur spadajo tudi poljedelski delavci Slovenske krajine. Poudarjal je z vso odločnostjo, da slovenski kmet ne pozna nobene druge fronte ko fronto Kmečke zveze. Slovenski kmet se zbira na taborih, da izpove svojo kmečko pripadnost in da odločno pove, da hoče živeti na svoj račun in da nikdar ne bo dopustil, da bi drugi živeli na njegov račun. Slovenski kmet potrebuje zemljo, ker brez zemlje ni življenja. Prav zaradi tega, ker primanjkuje zemlje, mora danes na tisoče prekmurjskih Slovencev iti v tujino za zaslužkom, vendar je v Sloveniji še dosti zemlje, ki ni v rokah slovenskega kmeta. Slovenski kmet hoče živeti na slovenski zemlji. Slovenski kmet hoče ohraniti svoje stanovske in kulturne vrednote, zahteva pa tudi ureditev socialnih razmer. Pozval je vso kmečko mladino, da stopi v vrste Kmečke zveze. Ko zborujemo na nekdanji Koceljevi zemlji, je rekel, moramo pribiti, da je Prekmurje del slovenske zemlje, Slovenija pa je ne-ločljivi del velike Jugoslavije, kjer je iz kmečke hiše izšla slavna dinastija Karađorđević.

Kmečka zveza je iskrena pobornica državljske zavednosti in zvestobe. Bodi zvest svojemu Bogu, svojemu kralju, svojemu narodu, svoji zemlji in

svoji domovini, to uči kmečka organizacija in kmečki stan pomeni najmočnejšo utrjeno črto, kajti ljubezen je močnejša od betona.

Za njim je govoril prof. Potokar v imenu Zveze poljedelskih delavcev, ki je poudaril lepoto Slovenske krajine. Poudaril je, kako je prekmurjski Slovenec navezan na svojo zemljo, toda žal mora danes obdelovati in s svojim znojem gnojiti tujo zemljo. Desettisoči naših jeklenih sinov morajo prodajati poceni svoje mlade moči tujcem. Upanje, da bo jutri boljše, je naše bogastvo. Prekmurjski kmet in prekmurjski delavec si bosta danes podala roko v trdni volji in upanju, da bodo tudi malemu človeku kmalu zasijale zarje Vidove.

Potem je pozdravil zborovalce domačin, bivši poslanec dr. Bajlec, ki je v kratkih besedah podal gospodarsko sliko Slovenske krajine in govoril o slovenski samoupravi.

V imenu Kmečke zveze je govoril predsednik okrajne Kmečke zveze za Lendavo Lebar, ki je poudaril samozavest prekmurjskega kmeta. Prekmurjski kmet je stoletja ukoreninjen v svojo zemljo in zato svojo zemljo ljubi in se bori zanj. Svoja izvajanja je zaključil z izjavo, da kmečko ljudstvo Slovenske krajine dobro ve, da je njegov obstanek samo v naši državi, to je v Jugoslaviji, in je zaradi tega vedno pripravljeno boriti se zanj. Zahtevajo pa Slovenci kakor tudi Prekmurci v tej državi iste pravice, kakor jim imajo Srbi in Hrvati.

Zadnji govornik je bil šef Borze dela Vončina, ki je z odločnimi besedami naglašal pomen in potrebo Zveze poljedelskih delavcev.

Senator Brodar se je vsem govornikom iskreno zahvalil za izvajanja in zaključil zborovanje. Po zborovanju se je odigrala igra »Slovenskega kmeta povest« od Davorina Petančiča, ki je vsestransko dobro uspevala. Zasluza za dober uspeh igre gre zlasti režiserju prof. Potokarju.

Kljub slabemu vremenu so vsi udeleženci vztrajali do konca. Današnji tabor v Prekmurju bo vsem Prekmurju ostal v najlepšem spominu kot mejnik v narodnem in stanovskem življenju.